

Dinsdag 19 november 1918 – ochtendeditie

Terugkeer der Belgen.

Het Belgisch gezantschap te 's-Gravenhage deelt mede, dat het alle nodige inlichtingen omtrent de terugkeer naar België zal bekend maken, zodra de omstandigheden het mogelijk zullen maken de terugkeer normaal en regelmatig te organiseren. Het zal dus onnodig zijn zich tot het gezantschap of tot de Belgische consulaten te wenden om paspoorten naar België te bekomen, zolang de bedoelde inlichtingen niet gepubliceerd zijn.

Goederen naar België.

Het Belgische gezantschap te 's-Gravenhage ontvangt een groot aantal aanvragen om inlichtingen omtrent de mogelijkheid tot uitvoer van goederen uit Holland naar België.

Het gezantschap brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de invoeren in België onderworpen zullen zijn aan het verkrijgen van een vergunning. Deze vergunning moet worden aangevraagd aan de minister voor economische aangelegenheden te Brussel, wiens departement belast is met het verlenen der nodige vergunningen.

Zondagavond kwamen te Sittard 40 Belgische en Franse krijgsgevangenen aan. Ze werden naar Susteren getransporteerd en vandaar via Roosteren naar Maaseik in België overgebracht.

De bezetting van Antwerpen en Brussel.

Parijs, 18 november. Draadloos bericht van het hoofd van de Belgische generale staf aan de commandant van het vierde Duitse leger: de Belgische troepen hebben bevel gekregen de forten van de

eerste verdedigingslinie van Antwerpen te bezetten, welke de Duitsers hebben verlaten.

In aanmerking genomen de toestand te Brussel zijn Belgische ruitery en wielrijders naar Brussel gezonden om de stad te bezetten.

De nieuwe dagen (KVdW).

Brussel, 14 november.

Dit zijn dagen dat men cinematisch leeft. Het geheugen verandert van wezen: waar het in gewone tijd goed geordend en gesneden in dagen en uren ligt, snelt het thans als het ware de Duur vooruit. Bergson heeft de filosofie van den Duur vastgelegd: thans anticiperen wij op die filosofie; het ogenblik is niet meer dan een wipplank naar een ander ogenblik dat nauwelijks toekomst is, en reeds tot het verleden behoort. En nochtans lijden wij alles behalve aan de verdoving, die te snel, te vluchtig leven voortbrengt. Dit zijn feitelijk gezegende ogenblikken; deze nieuwe dagen zijn voor de geest goddelijke dagen: alles wat vergankelijk is vliegt aan ons voorbij in de rukwind die het onnodige betekent; wat wel dient onthouden dringt in de hersenen als spijkers in ontbijtkoek: het blijft er echter onvergetelijk zitten, en we zijn zeker dat wij het onze kleinkinderen met alle stiptheid zullen kunnen navertellen, zoals het de tijdgenoten van Napoleon deden aan de hunne.

En nochtans, deze dag is niet dan een dag van uitvaart geweest. Van een drievoudige uitvaart.

Daar zijn eerst de Duitsers. Ik beken het: sedert een paar dagen bewonder ik hun organisatie. Men vertelt dat die organisatie, door anderen mechanisatie genoemd, in de laatste maanden vreselijk geleden heeft onder de negatieve heerschappij van het Surrogaat. Een beroemd generaal moet hebben gezegd: "Geef mij voor mijn

vliegtuigen motoren die niet barsten; geef mij voor mijn luchtballons zijde die zijde zij (die alliteratie laat ik voor zijn rekening); geef mij voor die luchtballons kabels die niet uit papier zijn gemaakt: neen: geef mij alleen voor mijn soldaten een flinke biefstuk, en - ik overwin." Die generaal was te veeleisend; voor de terugtocht heeft de soldatenraad al die mooie dingen niet meer nodig: zelfs de biefstuk kan voor het vooruitzicht op een biefstuk voorlopig achterwege blijven; en daarom geschiedt de Duitse terugtocht op zulke prachtige wijze, met een tucht, die door de rode vlaggetjes niet geschaad wordt. De Duitse soldaat blijft gehoorzaam: ditmaal schaadt het ook ons allesbehalve. En als ik hem, in urenlange tocht, voorbijtrekken zie, dan gun ik hem haast, tot zelfs de arme magere koeien, die hij ons ontsteelt, om ze onder de weg op te eten.

Is het te zeggen dat die orde regel is geworden, ook voor de politie in de stad? Het dient bekend: nu en dan doet zij aan Warschause vrede denken. Men schiet nog steeds in Brussel, - al kan ik u dit vertellen zonder koude rilling in mijn rug: wij zijn dat nu eenmaal gewoon geworden, en voortaan geloof ik niet meer aan Schrikbewind. Het staat trouwens vast dat niet elke kogelontploffing aan de Duitse bolsjewisten te wijten is. Ik vertelde u gisteren dat ganse scheepsladingen munitie in het kanaal waren gegooid, en ... daaruit weer opgevisst werden. Legt men nu zo'n opgevisste geweerpatroon op de tramrails, dan geeft het een prachtig geluid als men er over heen rijdt: dit is een experiment dat elk ogenblik te Brussel wordt gedaan.

Bij zulke muziek dan worden de Duitsers uitgeleid.

Er is een andere uitvaart, die, om meer in de stilte en minder gemerkt te geschieden, voor ons Brusselaars van misschien nog groter belang is: de uitvaart, namelijk, der mensen die de man van de straat, terecht de "zaktivist" heeft genoemd. En nu ze weg gaan of weg zijn,

mag ik het wel zeggen: ook deze lieden bewonder ik. Ik bewonder ze namelijk gelijk looping-the-loop-rijders, of het soort acrobaten die zich door een kanon de lucht inschieten.

Stel u voor dat er, op het ogenblik dat de Belgische troepen onze hoofdstad binnen te rukken staan; dat de koning zijn blijde intrede gaat doen; dat heel onze politiek een politiek van verzoening wordt van partijen en rassen, tot groter heil van het vaderland; - stelt u voor dat hier nog mensen rondlopen die op een Belgisch, bolsjewisme hopen, op ik weet niet welke omwenteling, op de minst te verantwoorden onlusten, op het gevaarlijkste en misdadigste oproer, om zichzelf boven water te houden en het gevolgrijke plaatsje te behouden, dat zij dank aan verraad veroverd hebben. Er zijn nog altijd Brusselaars die niet willen geloven, dat de oorlog uit is; deze ongelukkige schepsels hopen dat hij nog voortduurt, en blijven betrouwen op de Duitse trouw ... die ze sedert ettelijke maanden heeft verraden. Vanochtend nog hebben zich sommigen van deze lieden durven aanmelden aan het ministerie, waar zij onder Duits mededogen hadden gefungeerd. Men heeft hen, wel te verstaan, de deur gewezen. En het schijnt dat zij hierover verbluft hebben gestaan. Gelukkig zijn de meesten in het namiddaguur tot bezinning gekomen; zij hebben zich herinnerd dat onze grenzen voortaan langs alle zijden openstaan; zij hadden trouwens bij voorbaat drie maand salaris getrokken om de vruchten van een verwijderende reis te kunnen genieten ...

Er is voor vandaag een derde uitvaart te vermelden, en zij is de beste. In tegenspraak met hetgeen ik u gisteren meldde, zal zijne majesteit – “Roi vraiment Roi”, zoals Verlaine dichtte, - eerst op 22 dezer zijn hoofdstad binnenrijden. Intussen gaat de volksvertegenwoordiging hem tegemoet. Hedenochtend is de heer Wauters, waar ik u gisteren de belangrijkste inzichten van mede te delen vermocht, met een aantal collega's per auto naar Gent vertrokken. Burgemeester Max

zal dezelfde weg volgen, zodra de omstandigheden het toelaten. Ik verduik u niet dat ik de hoop koester, weldra dit voorbeeld als een bevel te moeten beschouwen. En aldus zal België te Gent op gunstige wijze te voorschijn komen.

Eén man, en onder de meest beduidende, zullen wij in Gent missen: het is Louis Franck. Spanje, zolang neutraal gebleven, zendt ons zijn griep, en zij teistert als een laatste beproeving, onze beste kamerleden, en de onmisbaarste. Daar moeten wij ons helaas bij neerleggen - in letterlijke zin. Maar dan toch met het betrouwen, dat plicht is, op 22 november, voor de intrede van de Koning, weer recht te staan, strijdvaardig voor België's heil.

En dit kan, ten opzichte van Louis Franck, niet dan de wens van zelfs de koning zijn.

De correspondent van Havas in België heeft de laatste Duitse soldaten uit Brussel zien vertrekken. Om terugkerend wat geld bij zich te hebben, verkochten ze alles, wat ze haten en wat ze de bewoners hebben ontnomen. Sommigen hadden hun boeltje zelfs op straat uitgestald en trachtten als marktkooplui klanten te lokken. Voor belachelijk lage prijzen boden ze met name wol, koperen voorwerpen, dekens, kleren en schoenen aan.

Dinsdag 19 november 1918 – avondeditie

Munitieontploffingen te Hamont.

Men meldt ons uit Weert:

Maandagavond om 10 u 30 en om 11 u 00 hoorde men te Weert twee zware ontploffingen. Te Hamont (België) zijn grote hoeveelheden

munitie in de lucht gevlogen. Vannacht werden het Rode Kruis te Weert, militairen en burgers ter assistentie opgeroepen. De verwoesting te Hamont moet onbeschrijflijk zijn. Er zijn vele slachtoffers; men spreekt van 800 doden en gewonden.

Om 10 u 30 ging nog een Rode Kruistrein, waarin ongeveer 400 gewonde Duitsers op hun terugtocht naar Duitsland, van Hamont naar Roermond. Te Budel (Noord-Brabant) werden op verschillende plaatsen de ruiten ingedrukt.

De oorzaak van de ontploffing moet gezocht worden in het feit, dat de Duitsers de geweren, die ter verzending naar Duitsland op het station te Hamont waren opgesteld, in brand hebben gestoken. Volgens verklaringen van ooggetuigen zouden ook Nederlandse militairen bij de ramp het leven hebben verloren.

Van andere zijde wordt ons omtrent de ontploffing te Hamont gemeld:

Gisteravond zijn te Hamont twee Duitse munitietreinen in de lucht gevlogen. Men spreekt van 1500 tot 2000 doden en gewonden. In elk geval zijn reeds te Budel meer dan 150 doden en gewonden aangekomen. De gewonden zijn ondergebracht in het patronaatsgebouw, een grote zaal, het klooster en in de school. Van alle zijden wordt hulp verleend. Aan de dokters uit Eindhoven is verzocht, onmiddellijk ter hulp te snellen. Er zijn ook een aantal Nederlandse militairen te Hamont; er wordt beweerd, dat er onder hen gewonden zijn. Het ongeluk gebeurde 's avonds om 11 uur. Naar men zegt, hebben kinderen van omstreeks 10 jaar in de nabijheid van een munitietrein met vuur gespeeld en zo de ramp veroorzaakt.

Men bericht nader, dat 600 Nederlandse militairen naar Hamont ter hulp zijn gesnel.

Verder meldt men ons:

Te Hamont zijn gisteravond, in de buurt van het station, grote hoeveelheden Duitse granaten, gasbommen, enzovoort, die daar lagen opgestapeld, in de lucht gevlogen. Een Duitse munitietrein, die daar ook stond, werd geheel vernield. Vijf hospitaaltreinen werden zwaar beschadigd. Verscheidene Duitse militairen – men spreekt van 300 – zijn daarbij op slag gedood. Een groot aantal zwaargewonden, onder wie vreselijk verminkten, zijn naar het hospitaal te Weert overgebracht. Zowat alle huizen en ook het station te Hamont zijn beschadigd. Een granaat zit dwars door de watertoren.

De luchtdruk was zo hevig, dat verschillende personen van het Nederlandse treinpersoneel te Budel tegen de grond sloegen. Vermoed wordt, dat de ontploffingen aan kwajongensstreken te wijten zijn. Er zouden ook een aantal Nederlandse militairen, die voor de ontwapening bij Hamont aan de grens vertoefden, bij de ramp omgekomen zijn.

De hedenmiddag verschenen Meierijsche Courant meldt omtrent de ramp te Hamont:

Gisteravond omstreeks 10 uur is op het station te Hamont en Duitse munitietrein ontploft. Vele ontploffingen volgden slag op slag, tot eindelijk met een zeer zware ontploffing een wagon met granaten in de lucht vloog. De granaatscherven kwamen neer op het gehucht Schoot nabij Budel, waar bijna alle ruiten werden verbrijzeld en van sommige huizen de daken instortten.

Uit Hamont vluchtten zeer veel mannen, vrouwen en kinderen, die hun bij de ramp gewonde huisgenoten ondersteunden, naar Budel. De omgeving van het station te Hamont was één vuurzee. Er stonden op het station ook drie hospitaaltreinen met Duitse gewonden, die

wachtten op transport naar Nederland. Deze treinen raakten in brand. De gewonden ontvluchtten voor zover ze daartoe in staat waren, doch 18 zwaargewonden, die zichzelf niet konden helpen, kwamen in de vlammen om. Een der hospitaaltreinen kon nog juist in veiligheid worden gebracht en staat nu op het station te Budel. Op heldhaftige wijze werden de brandende wagens afgekoppeld en is de rest van de trein opgetrokken in de richting van Neerpelt. Op het ogenblik is men het vuur meester. De aanblik van de gewonden, die over de grens kwamen, is onbeschrijflijk. In brancards werden zij naar Schoot-Budel gebracht en bij particulieren verbonden. Hedenmorgen om 9 uur waren 150 gewonden in verschillende lokaliteiten te Budel ondergebracht.

Niemand durfde zich in de nabijheid van het station te Hamont te wagen. Alles is er vernield. Het aantal doden moet zeer hoog zijn en kan nog niet worden vastgesteld. In Hamont zijn veel huizen ingestort, waarbij de inwoners onder het puin werden begraven. De oorzaak van de ramp is nog niet met zekerheid bekend.

Hedenmorgen werd onder de te Budel gedetacheerde Nederlandse militairen appel gehouden, daar men vreest, dat verscheidene zich te Hamont hebben bevonden, toen de ramp plaatsgreep.

Gevangenen uit Duitsland.

Zondag zijn 160 Franse krijgsgevangenen van Vlissingen uit over Zeeuws Vlaanderen en België naar Frankrijk teruggekeerd. Vandaag vertrekken er weer 80 langs dezelfde weg.

Het Handelsblad verneemt, dat de firma P Smit junior te Rotterdam het vervoer per rijnschip heeft aangenomen van de talrijke Franse en Belgische krijgsgevangenen, die thans in Duitsland in vrijheid worden gesteld. Het ligt in de bedoeling het aantal Rijnschepen zodanig op te

voeren, dat er 25.000 man tegelijk van de Duitse grens kunnen worden afgehaald, die dan zo spoedig mogelijk langs de directe waterweg naar Antwerpen vervoerd zullen worden.

Gisteren zijn te Oldenzaal 15 burgergevangenen, allen Belgen, aangekomen, die werden vrijgelaten uit het gevangenenkamp te Brunswijk.

Bij Vlodrop zijn gisteren vijf Russen, 10 Belgen en twee Fransen, uit Duitsland ontvlucht, over de grens gekomen.

De opmars van de troepen der geallieerden.

Londen, 18 november. Officieel avondbericht: het tweede en het vierde leger hebben vandaag hun opmars voortgezet.

Onze troepen van de voorhoede hebben de algemene linie Florennes – Charleroi – Seneffe - Halle bereikt.

Londen, 19 november. Officieel Belgisch bericht: bij de voortzetting van de opmars hebben wij vandaag de linie Baasrode - ten oosten van Dendermonde - Aalst bereikt. Voor de algemene veiligheid is een cavaleriebrigade, met artillerie, wielrijders en karabiniers versterkt, naar Brussel gezonden. Naar Mechelen is een regiment cavalerie gezonden.

In Brussel zijn de munitieopslagplaatsen opgeblazen. (Dan volgt een verminkte zin, waaruit wij lezen dat de Duitsers het Noord- en het Zuidstation te Brussel en het station van Schaarbeek in brand hebben gestoken. Redactie)

Washington, 18 november. Officieel: het Amerikaanse derde leger is verder opgerukt in het door de vijand ontruimde gebied. Op de

linkervleugel hebben wij de Belgische grens overschreden. We hebben Virton bezet en bereikten Etalles en Saint-Leger.

Het tweede en het vierde Britse leger hebben gisteren bij hun opmars in België een linie bereikt, die ongeveer 12 mijl ten westen van Brussel en zuidelijk tot dicht bij Philippeville loopt.

De vorsten der geallieerde landen te Parijs.

Onze correspondent te Parijs seint, dat de vorsten der geallieerde landen zich naar Parijs zullen begeven voor de zegetocht der geallieerde troepen onder de Arc de Triomphe door en over de Champs Elysées te Parijs. Men kondigt aan, dat daarvoor over zullen komen de koningen van Engeland, Italië, België, Servië en Alexander van Griekenland. Men verwacht, dat ook Wilson er zal zijn, vertegenwoordigers van de Zuid-Amerikaanse republieken, van China, Portugal enz. In het militair defilé zullen alle geallieerde naties door elitetroepen vertegenwoordigd zijn.

Het officieel bezoek van de koning en de koningin der Belgen zal in december plaats hebben.

De nieuwe dagen (KVdW).

Brussel, 14 november.

Heel onverwacht, zonder de minste verwittiging, is minister Emile van der Velde hedenmiddag in Brussel aangekomen. Een Belgische auto, aangevoerd door een Belgisch soldaat, en die met Belgische vlaggetjes was getooid, bracht hem naar het Volkshuis, waar hem hulde werd gebracht door de schaarse daar aanwezige bezoekers, waarvan de meesten een Belgische kokarde droegen. Want er dient nogmaals op gedrukt: de Arbeiderspartij voelt zich voor het ogenblik in de allereerste plaats Belgisch.

Voor hedenavond werd een meeting belegd. Aangekondigd kon zij niet worden, tenzij in het lokaal van het Volkshuis. Nochtans was de grote feestzaal, die duizenden kan bevatten, stampvol, toen Max Hallet, de socialistische schepen van Brussel, de zitting voor geopend verklaarde en, onder minutenlang gejuich, Van der Velde aan de menigte voorstelde. Deze ziet er blakend van gezondheid uit. "Hij heeft geen patatten te kort gehad, hij!", zegt een werkman naast mij. – "Te beter, kameraad," wordt hem geantwoord, "'t is al profijt voor ons!"

En Van der Velde, het gejuich en het Internationale gezang geëindigd, neemt met zijn gewone stem het woord. – "Weer ben ik thuis," zegt hij, blijkbaar ontroerd, "in dit huis vol herinneringen, in deze stad waar wij, rond de rode tafel, op 28 Juli 1914 oorlog verklaarden aan de oorlog, en zwoeren de vrede te verdedigen tegen het militarisme. De besten der toenmalige wereld stonden toen aan onze zijde. Helaas, Jaurès viel onder de domheidsmacht, terwijl Keir Hardi onder de last bezweek. Liebknecht, hij, en Rosa Luxemburg moesten lijden, omdat zij de waarheid hoog durfden houden. Pas gisteren is hun recht geschied; ik breng hun mijn hulde. - Doch, waarom ons in het verleden te verdiepen! Wij staan voor de toekomst, een toekomst die schoner dan ooit kan zijn, in België vooral, waar meer dan ooit plaats is geruimd voor het internationalisme. - Ik kom terug tot u, na vier jaar harde arbeid in het "Comité du Salut public", dat de Belgische regering al die tijd geweest is. Die regering zal u geen besluiten opdringen: zij heeft u rekening te geven, en gij zult beslissen. Het is met die gedachte, dat ik van het doorbroken front tot u kom, ... gelijk een zwaluw. "Une hirondelle ne fait pas le printemps," zegt men, maar die lente komt, wij voelen het, gij allen voelt het. Morgen komt hier het Belgische leger terug. Dat leger, gerekruteerd door een wet die onrecht was, heeft zich, ten koste van de grootste offers, midden in de grootste gevaren, herschapen tot een leger waar heel het volk,

in al zijn geledingen, zich terug in vindt. Met dat leger heb ik geleefd, in de modder, aan de IJzer. Daar heb ik, met onze jongens, gewacht en gewaakt, tot de tijd der beschaving dagen zou. Van de baren der loopgraven af zag ik naar die toekomst uit; ik kon er de torens van Brugge zien; in gedachten zag ik al de torens van het land, zag ik dit huis, dit bastion der democratie. En nu komt dit leger terug, bewust van de volbrachte plicht, bewust ook van het verworven, van het bevochten recht, en dat men hun niet meer onthouden kan: het kiesrecht.

Eén ogenblik, in april, hebben wij gevreesd: zullen wij verslagen worden? Maar neen: daar waren de Belgen; daar waren de Fransen en de Engelsen, daar waren de broeders van overzee. Samen waren zij onoverwinnelijk, want zij wilden niets dan recht, niets dan vrede door recht. En nu is het volbracht: wij hebben geen imperialisme meer te vrezen, van welke zijde ook. Maar dit is onvoldoende, want het is negatief. Ons wacht de positieve taak van de opbouw. Vier jaar hebben wij hard gewerkt. Maar zullen wij daarom nu aan rust gaan denken? Neen, nimmer! Meer dan ooit moet de leus klinken dat Zola's boek "l'Oeuvre" besluit: "Allons travailler!"

Na een ovatie, die eindeloos dreigt te worden, volgt als redenaar op Van der Velde een onbekende die, tot ieders verbazing, uw socialistische senator Van Kol blijkt te zijn. Ook hij wordt warm gehuldigd, en gretig aangehoord wanneer hij - waarom in het Frans? - begint:

"Ik breng hulde aan het Belgische leger, dat de zege van dit land bevocht, want de zege van België is de zege van Europa, is de zege van de ganse wereld. Ik kom uit een neutraal land, en meer dan ooit heb ik het besef dat neutraliteit in deze is geweest medeplichtigheid in de misdaad. België, door Duitsland bij de strot gegrepen, heeft zich niet overgegeven. Wij hebben voor het lot van België gevreesd; maar

anderdeels wisten wij, dat het leven geen zin had zonder het lijden, en daarbij kwam, dat jullie de eer zouden hebben, niet alleen Frankrijk, maar heel Europa, heel de beschaving te redden. - Ik haat de oorlog; die haat is groter geworden naar de oorlog berustte op de geniepige hulp der techniek. Maar sterker dan ooit is uit de oorlog het antimilitarisme geboren. Steeds ben ik antimilitarist geweest, steeds ook internationalist. Hoe pijnlijk trof het mij dan ook, toen ik Van der Velde, voorzitter der Internationale, belasteren zag, omdat hij geen vertrouwen bleek te hebben in de Duitse meerderheidssocialisten. Hij had hierin echter het grootste gelijk. Nu ligt de keizer ten gronde; de rode vlag wappert op de Reichstag. Wat echter zou zijn gebeurd, indien Duitsland de overwinning behaald had? Ik heb aan de Franse socialisten, die mij naar mijn oordeel over de Duitse meerderheidssocialisten vroegen, geschreven: zij zijn meer te vrezen dan de Junkers, want zij zijn in hun imperialisme minder oprecht. Er was slechts één middel om ze klein te krijgen: er op te kloppen; en ... daar heeft Foch voor gezorgd! - Thans is het militarisme in het hart getroffen, en rijst de nieuwe taak. De klassenstrijd zal wellicht hevig en hard zijn. Voor u Belgen hoeft dit echter niet aldus te wezen. Gij immers hebt uw recht op vrijheid gekocht met uw bloed, zonder zover hoeven te gaan als in Rusland" (hier wordt spreker onderbroken door schaars geroep van "Leve Rusland"). "De volkswil is sterk genoeg, hier meer dan elders, om de maatschappij van morgen te stichten. Het imperialisme ligt neer: leve de Bond der Volkeren."

Te Maaseik en omgeving.

Men meldt ons uit Roermond:

De grote Duitse doorlaatpost op de Napoleonsweg aan de grens te Ittervoort is nog steeds gesloten. De draadversperring, van haar elektrische lading ontdaan, is over een afstand van een achttal meter

vernield en daar kan thans de vrije intocht naar België geschieden. Enige Hollandse soldaten doen aan deze zijde nog bewakingsdiensten.

Nauwelijks de grens over bemerkt men weldra aan de Belgische driekleur, die schier van alle huizen en kerktorens wappert, dat de overweldigende er niet meer heerst.

Te Kessenich, Geistingen en Ophoven wemelt het van Duitse soldaten van verschillende wapenafdelingen, die druk bezig zijn met de voorbereiding van hun aftocht over Maaseik naar Roosteren.

De bevolking, getooid met strikjes, vlaggetjes en kokardes in de nationale kleuren, houdt zich kalm en beschouwt het druk gedoe der Duitsers met de meeste onverschilligheid, wat in verband met het feit, dat zij vier jaar lang daarvan getuigen hebben moeten zijn, zeer verklaarbaar is.

Voor het bereiken der stad Maaseik zagen wij het rollend materieel van de tram Maaseik-Kessenich, waarvan de lijn reeds bij het begin der bezetting door de Duitsers werd opgebroken, op een één kilometer lang intact gebleven lijngedeelte staan. Een weemoedig gevoel bekwam ons bij het zien van dit armzalig overblijfsel van die eens zo mooie en comfortabele rijtuigen, waarin geen ruit meer te bespeuren viel en waarvan het ijzerwerk reeds gedeeltelijk totaal was uitgeroest.

Maaseik biedt een feestelijke aanblik: duizenden vlaggen, wimpels, trofeeën in de Belgische en Franse kleuren, gevelversieringen van spargroen, waartussen gekleurde lampions, in de straten een druk op en neer lopen van Duitse, Belgische, Franse, Engelse en Amerikaanse soldaten, in kaki, lichtgrijs en bruin, daartussen talloze met vaderlandse kleuren opgesmukte Belgen en vele nieuwsgierige

Hollanders, onder wie ook enige militairen. En ondanks deze grote drukte en het feestelijk vertoon heerste er volmaakte orde; de stemming is er, ofschoon de harmonie der stad, wiens instrumenten ongeveer vier jaar het zwijgen was opgelegd, in de voormiddag haar juichtonen door de verschillende straten had doen weerklinken, zelfs enigszins gedrukt.

Op het marktplein, rondom het bevrijde standbeeld der gebroeders van Eyck, stonden naast enige grote vrachtauto's, een twintigtal Duitse transportwagens, beladen met geweren, rijwielen en alle mogelijke uitrustingsstukken, welke door met geweren bewapende Duitse soldaten trouw worden bewaakt.

Onder de Duitse troepenafdelingen, die, meestal komend van Beverlo, elke dag door Maastricht trekken, en, na sluiting van de doortocht over de brug bij Roosteren, moeten achterblijven tot de volgende dag, heerst volmaakte orde en discipline.

De soldatenraden, die ook hier de leiding hebben verrichten er uitstekend werk.

Te Ophoven zijn aan de woning van een Belg alle ruiten ingeslagen, omdat deze en zijn huisgenoten tijdens de bezetting steeds met de Duitsers geheuld hadden; te Maaseik vernamen wij, dat ook daar enige woningen voor een dergelijke kastijding op de nominatie staan wegens de intieme verhouding, vooral van de vrouwelijke bewoners, tot de Duitse officieren. Zodra de Duitsers er voorgoed verdwenen zijn, zal aan dat voornemen door de bevolking uitvoering gegeven worden.

Wij vernamen, dat een Duitse Feldgendarme, die ongeveer vier jaar in Maaseik verbleef en daar steeds in alle gestrengheid optrad, de

vorige week 's avonds door enige burgers werd vastgegrepen en in de Maas verdronken.

De Franse draadloze dienst meldt, dat Lemonnier, de waarnemende burgemeester van Brussel, een krachtig protest tot de Duitse regering gericht heeft naar aanleiding van het gedrag der Duitse soldaten te Brussel. Er hebben zich namelijk een aantal gevallen voorgedaan, dat de soldaten banken en particuliere woningen binnendrongen en de mensen met geweld belangrijke sommen geld afdreigden. Als voorwendsel gaven ze dan op, dat burgers op hen geschoten hadden. Dat doet denken aan de voorwendsels van 1914.

Onder de vreugdetekens te Brugge is een verzameling Britse vlaggen, die van de klokkentoren van de kathedraal zijn uitgestoken. Ze zijn afkomstig van schepen, die door Duitse duikboten in de grond waren geboord en zijn bij allerlei andere buit gevonden, die de Duitsers bij hun haastige aftocht hadden moeten achterlaten.